

יוסף חסדי ורחל

1601

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדי יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעליל")
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום זו' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כז' מר חשון התשע"ז

"ונאכל מן הפסחים"

השבת מתחילים אנו לקרוא בפרשיות ספר ויקרא, הוא ספר הקרבנות, עבודת הקודש. בימי קדם, בהיות בית המקדש על מכונו, הוא היה מרכז רוחני, מקום להשראת השכינה. עשרה ניסים תדירים נעשו בו, מי יתן ונראהו בקרוב בבנינו ונשמח בתיקונו, אבל העבודה העיקרית שנעשתה בו – היתה עבודת הקרבנות. ומיום שחרב, אנו כמהים לחדש את עבודת הקרבנות כבתחילה, ומבקשים בתפילות מוסף: "יהי רצון שתעלנו בשמחה לארצנו, ותמנענו בגבולנו, ושם נעשה לפניך את קרבנות חובתינו, תמידים כסדרם ומוספם כהלכתם". אף בליל חסד מבקשים אנו להיות "שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם על קיר מזבחך לרצון".

מה חשוב כל כך בעבודת הקרבנות, עליה אמרו חז"ל שאדם הראשון הונח בנן העדן – להקריב בו קרבנות. קין והבל הבינו את רוממות עניינם, אדם הראשון הקריב "שור פר מקריזן מפריים" בצאתו מגן העדן, נח הקריב בצאתו מן התיבה. אברהם אבינו בנה מזבח לקראו בשם ה'. יעקב הקריב זבחים לאלוקי אביו יצחק, בני ישראל הקריבו שלמים למרגלות הר סיני.

לא זו בלבד, אלא שכאשר אברהם התבשר שזרעו יירש את הארץ, שאל: ה' אלוקים, כמה אדע כי אירשנה? פירשו חז"ל: באיזו זכות אוכה לרשת את הארץ? והקב"ה ענה לו: בזכות הקרבנות, הרי לנו, שהקרבנות הן התשתית לקיומנו ולזכותנו בארץ ישראל.

נשאלת השאלה: מהו הקרבן, לשם מה הוא נחזק? לכאורה, זהו מעשה שמנוגד למהותו של היהודי, רחמן וגומל חסד. אבל לכך בדיוק הכוונה. כאשר האדם חוטא, חלילה, הוא אמנם מצטער, אמנם מתחרט, אבל בד בבד הוא גם... מתרגל. מסתגל. "עבר אדם עבירה, ושנה בה, נעשית לו כהיתר". הייבים לזעזע אותו, להמחיש לו את נוראות המעשה, וכך כותב בעל ספר "החינוך": הלוא אמרתי, כי עיקרי הלכות הלויים אחרי הפעולה. ועל כן, כאשר יהא איש, לא יטהר ליבו בדבר שפתיים בלבד, שיאמר בינו לכותל: "המאתי, לא אחטא עוד". אבל בעשותו מעשה גדול על דבר חטאו, לקחת ממכלאותיו עתודים ולטרוח ולהביאם אל הכהן... מתוך המעשה הגדול הוא יקבע בנפשו רוע החטא, וימנע ממנו פעם אחרת."

כלומר, דוקא כאשר יעמוד מול הבהמה הנשחטת, הדם הנורק, האימורים הנשרפים, והחשוב: כל זה – בגלל חטאי, בגלל המעשה שעשיתי, או אז יבין מה נורא הוא החטא, מה מזועזע הוא, שזו תוצאתו.

לפיכך, כאשר האדם שב בתשובה ומתנתק מדרגת "בהמה", ושם לדרגת "אדם" – הוא בא לבית המקדש ומקריב את הבהמה, להורות על הכרתו שבבית ה' אין מקום לבהמיות. שם – בונים את האדם.

יתן ה', ובית המקדש ירד בימים אלו מן השמים, בית מקדש מאש להבה, ונעלה לשם כולנו להקריב את קרבן הפסח במועדו, ולשמוח לפני ה' שבעת ימים.

מאת פסח

שעון קיץ יום ששי

שבת ג' ניסן ה-תשפ"ו

פרשה: ויקרא

הפטרה: עם זו יצרת

הדלקת נרות - 17:31
צאת השבת - 18:24
ר"ת: 19:08

הדלקת נרות בשבת הבאה 18:36

צ	ויקרא
5:13	4:24
5:20	4:31
6:35	5:44
12:47	11:49
13:18	12:20
18:59	17:54

הנהגת הבוקר

נטל ידיו עם כלי דוקא לסעודת פת, וכן נהגו ישראל ליטול בכלי גם בקומם משנתם בבוקר, אבל בשאר הנטילות כגון לאחר בית הכסא ומקלחת גזיזת צפורניים, וכן היה עם מרח לאחר שעור באחת הישיבות נכנס לבית הכסא ובצאתו והגיע לברז המים, התחכם אחד החבורים והגיש למרח נטלה מלאה במים כדי שיטול ידיו, אמר לו: "לא צריך, לא צריך", ושטף את ידיו בברז.

העלון לרפואת מנשה בר דוד ובריות מרת אהרתי זינה בת רחל ולע"ז תמי' ח' שלום בר עמחה ז"ל ממותי מיום בת רחל ע"ה הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

ידיהם של עזיז ומנשה, שני סוחרי היהלומים של סלוניקי, היו מלאות עבודה. הם היו מומחים בתחומם, על כך לא חלק איש. במבט בוחן אחד ידעו לאמוד נכונה את ערכו של יהלום נדיר, לקבוע את מחירו ולאפיין את תכונותיו ואת סגולותיו, כפי שאיש כמותם לא ידע לעשות, בסלוניקי כולה.

שני הסוחרים היהודיים חלשו על שוק היהלומים של סלוניקי בלא עוררין, ובכל זאת, היה הבדל אחד ביניהם, משמעותי עד מאוד. אצל מנשה היתה מידת הנאמנות והיושר לחם חוק. הוא מעולם לא הערים ולא רימה, לא יהודי ולא נכרי.

עזיז, לעומתו, התנהל בדו פרצופיות. מול אחיו היהודים שמר על כללי היושר וההגינות, אבל כאשר הגיעו נכרים לחנותו, נדלק זיק ערמומי בעיניו. "את הגויים מותר לרמות ולשקר" הרהר בלבו, "כמדומני שיש בזה אפילו מצדה..."

הוא לא ידע מעצור. לקוחות תמימים שסמכו על עינו המקצועית ועל יושרו, יצאו בשן ועין רק על שום היותם שאינם בני ברית. עזיז רימה והיתל בהם, מכר להם תכשיטים זולים במחירים מופקעים, הנמך בעיניהם את מחירם של יהלומים יקרים שהחזיקו בידיהם, וגרף לכיסו עוד ועוד ממון בלתי כשר, ממון גזול ועשוק.

אחמד השופט הראשי של סלוניקי, היה שותפו לפשע של עזיז. שהרי טבעו של עולם, כי כל רמאי – סופו להתגלות, ועזיז בעניין זה לא היה שונה משאר גנבי עולם.

גם עליו יצאו עסיקין קובלנות ותובענות, ולא פעם מצא עצמו נאלץ להתמודד עם טענות לקוחותיו באולם בית המשפט.

משכך, אנוס היה עזיז לחלוק את רווחיו עם סמכות עליונה, שתחלצהו מן המיצר לעת הצורך. ואחמד השופט הראשי של סלוניקי, נענה לאתגר.

באורח פלא, כל תביעה שהוגשה לבית המשפט כנגד עזיז, על יהלום שנמכר במחיר מופקע, על אבן חן שנישומה במחיר מצחיק, על תכשיט זהב שנתגלה חלול ופגום, לא צלחה.

היו תביעות שנסגרו בקנס פעוט, סכום סמלי, שהותיר בידיו של עזיז את מלוא הרווח. והיו תביעות שהושבו ריקם, כאשר אחמד השופט מזעיף פניו כנגד התובעים שהטרידוהו לשווא.

העלון לרפואת והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמן

הודעות מרכז "תורה לרפואת" פתוח בימים: א – ה פלא... 052-5079555

צרכי החג למען משפחות נצרכות

כמידי שנה לקראת חג הפסח אנו מחלקים מצרכי מזון למשפחות נזקקות. פונים אנו אליכם, להיות שותפים במצוה גדולה זאת ולהכניס את שמחת החג לבתים אלו. כל תרומה תתקבל בברכה. יהי רצון שזכות המצוה תגן עליכם, ותוכו לכל מיילי דמיטב אמן.
 מי שרוצה לתרום נא לפנות לפלפון... 050-5919251

מנויים: לקבלת העלון חניס במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

חובת לילה

דיני שהייה בצליה ובאפיה ובקלי הבישול
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

דיני שהייה בצליית בשר על גבי גחלים

יא. לעיל (סעיף ג') נתבאר, שלענין דין שהייה בבשר צלי המונח על גבי גחלים החמירו חכמים יותר, ואסרו להניח על גבי גחלים בשר חי שעדיין לא התחיל להצלות סמוך לכניסת השבת. אולם כל זה אינו אלא כשאותו בשר עדיין לא התחיל להצלות, או שהתחיל כבר להצלות ועדיין לא נצלה כשיעור מאכל בן דרוסאי, דהיינו חצי צלייתו, אבל אם נצלה כבר עד סמוך לכניסת השבת כשיעור חצי צלייתו, התירו חכמים להשהותו על גבי גחלים.

ואמנם לעיל (ריש סימן רנג) נתבאר, שרבותינו הראשונים נחלקו בדין תבשיל שנתבשל מבעוד יום כמאכל בן דרוסאי, אם מותר להשהותו סמוך לכניסת השבת על גבי כירה שאינה גרופה וקטומה, אולם אף המחמירים שם לא פסקו כן אלא לענין תבשיל, אבל לענין בשר צלי המונח על גבי גחלים מודים שיש להקל כל שנצלה מבעוד יום כשיעור מאכל בן דרוסאי, מפני שלענין בשר צלי שנצלה כמאכל בן דרוסאי אין לחוש יותר לשמא יחתה בגחלים, שהרי הוא כבר ראוי לאכילה מדוחק, ואם יבוא לחתות הגחלים יחרוך וישרוף את הבשר.

וכל שנצלה מבעוד יום כשיעור חצי צלייתו משני צדדיו, ומניח הבשר על גבי הגחלים באופן שהבשר נוגע בגחלים ממש, יש להקל להניחו סמוך לכניסת השבת בין בבשר בקר וצאן גדולים ובין בבשר גדי ועוף, בין מנותחים ובין שלמים.

אבל אם מניח הבשר באופן שאינו נוגע בגחלים ממש, אלא רק סמוך אליהם, למנהג האשכנזים יש להקל בזה אפילו לכתחלה, כל שנצלה מבעוד יום כשיעור חצי צלייתו, אבל למנהג הספרדים ועדות המזרח, אם הוא בשר בקר וצאן גדולים, או בשר גדי או עוף שלמים ולא מנותחים, יהיה דין זה דומה לדין שהייה בתבשיל שנתבשל כשיעור חצי בישולו, שנתבאר לעיל בהלכה ברורה (ריש סימן רנג) שראוי להחמיר בזה, ובמקומות שנהגו להקל בזה יש להם על מה שיסמוכו.

ואם הוא בשר גדי או עוף מנותחים, אפילו אם לא נצלו מבעוד יום כשיעור חצי צלייתם, יש להקל אפילו כשמניחם סמוך לגחלים ולא על גבי הגחלים ממש, ואפילו למנהג הספרדים.

למה לנו פסוק בכדי ללמדנו שמולחים את הקרבן ואפילו בשבת, וכי מה איסור יש בהמלחת אוכלין ביום השבת? כמה תירוצים נאמרו לכך, והרשב"א מתרץ זאת בפשטות שהאמורים הנשרפים על המזבח, אין להם דין של אוכל לפי שהאמורים אינם ראויים למאכל אדם, ולפיכך יש בהמלחתם משום איסור כמו בהמלחת עורות. ועל כך באה התורה ומחדשת "תמלח - ואפילו בשבת."

"אשר נשיא יחטא"
פטר סמיכות הכתובים "חטאת הקהל הוא - אשר נשיא יחטא", נתפרש יפה בספר "נחל קדומים" להרב חיד"א זיע"א: לרמז בא הכתוב, שכל שיש בידו למחות ולא מיחה - מעלה עליו הכתוב כאילו הוא החוטא. וזה שאמר הכתוב: "חטאת הקהל הוא", כשיש חטא בקהל והנשיא אינו מוחה בידם, מעלה עליו הכתוב "אשר נשיא יחטא" והחטא תלוי בקולרו של הנשיא.

"נפש כי תמעול מעל וזטאה בשגגה"
יש לדקדק, כי המעל הוא מרד המורד באדוניו בשאט נפש ובמזיד גמור, ואיך יאמר אחר כן "וחטאה בשגגה", והרי הם כשני הפכים בנושא אחד? רבי שמואל טייב זצ"ל, הדרשן מגריבה, כותב בספרו "עפעפי שחר" ליישב זאת על פי היסוד שכתבו רבני אשכנז, שאדם שחטא שתי פעמים בשוגג - למזיד יחשב לו, וראה לכך מהנעשה המובא בגמרא על הסגי נהור ששגג שתי פעמים ולא הניח "עירווי תבשילין", ואמר לו שמואל: אתה נחשב לפושע בזה שלא הנחת גם בפעם השניה.

ובזה יבואר לשון הכתוב אל נכון:
נפש - שיחשב השוגג שלה לעיתים כאילו "תמעול מעל" והשוגג יחשב לו כמזיד, הוא כאשר "חטאה בשגגה", כלומר שבתחילה "חטאה" - שזהו חטא בשוגג, ושבו "בשגגה" שב החוטא ושנה בחטאו - או אז שתי הפעמים הללו יחשבו לו כאילו מעל במזיד בקדשי ה'...

"אם עולה קרבנו"

העולה מכפרת היא על מצוות עשה, ואין לך אדם בישראל שלא נכשל בעשה, כמו שאמרו בגמרא שהשוחט עולה למי שאינו מחויב כלום - פסולה העולה, לפי שאין לך אדם בישראל שאינו מחויב בעשה. לאור זה, מבאר רבי צבי הירש אב"ד ברלין זצ"ל, את הכתוב "כי אין אדם צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא". שלכאורה תיבות "יעשה טוב" מיותרות הן, והיה לו לומר כך: "כי אין צדיק בארץ אשר לא יחטא" ומהו התוספת "יעשה טוב"?

אלא הכוונה היא "יעשה טוב" - היינו שעשה והרבה בצדקות ומעשים טובים, אך "לא יחטא" - הוא מלשון חסרון, שלעולם חסר לו מצוות עשה. ואין לך אדם בישראל שאינו מחויב בעשה.

"והסיר את מראתו בנצתה והשליך אתה אצל המזבח קדמה"

במדרש רבה נאמר כך:
"אמר רבי תנחומא בר חנילאי, העוף הזה פורח וטס בכל העולם ואוכל בכל צד ואוכל מן הגזלות ומן החמסין. אמר הקב"ה הואיל והזפק הזה מלא גזלות וחמסין, אל יקרב לגבי המזבח, לכך נאמר 'והסיר את מראתו'. אבל בהמה גדלה על אבוס בעליה, ואינה אוכלת מכל צד לא מן הגזלות ולא מן החמסין לפיכך הוא מקריבה כולה."

מכאן, כותב רבינו בחיי, "התעוררות גדולה לבני אדם בענין חומר הגול, כי כשם שהקב"ה מרחיק מן המזבח כל המזון שבעוף, ולא זכה ליקרב על מזבח ה' מפני שהוא כלי הגול כן ירחיק האדם שיש בידו גול שלא יעלה ויראה לפניו ולא יזכה להיות במחיצתו של הקב"ה אם לא יחזירנו."

וכבר ביאר דוד המלך ע"ה כי הזוכים לעלות לפניו הם אותם שהם נקיים מן הגול. כפי שנאמר "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו - נקי כפיים ובר לבב."

"יכל קרבן מנחתך במלוא תמלו"
על יסוד דרשת הגמרא "תמלח - ואפילו בשבת", תמהים כמה מזו הראשונים:

"אם זבח שלמים קרבנו"

אמר רבי יהודה: כל המביא שלמים - מביא שלום לעולם. אין לי אלא שלמים, מנין לרבות את התודה? ארבה את התודה שהיא באה שלמים. מנין לרבות את העולה? ארבה את העולה שהיא באה בנדר ובנדבה. מנין לרבות את הבכור ואת המעשר ואת הפסח? ארבה את הבכור ואת המעשר ואת הפסח, שאין באין על חטא. מנין לרבות את החטאת והאשם? תלמוד לומר - זבת. מנין לרבות העופות והמנחות, היין והלבונה והעצים? תלמוד לומר - קרבנו שלמים. הא כל המביא שלמים מביא שלום לעולם.